

V. Анализа ефеката закона

1) Који су проблеми које закон треба да реши?

Национални акциони план садржи финансијски оквир и потребна средства за реализацију мера активне политике запошљавања. На овај начин процес утврђивања Националног акционог плана ускладиће се са инструкцијама за припрему буџета према буџетском календару.

Пружање могућности за учешће у финансирању развоја и едукације кадрова суштински се утиче на смањивање неусклађености понуде и тражње на тржишту и повећава се продуктивност радне снаге чиме се доприноси расту заснованом на знању.

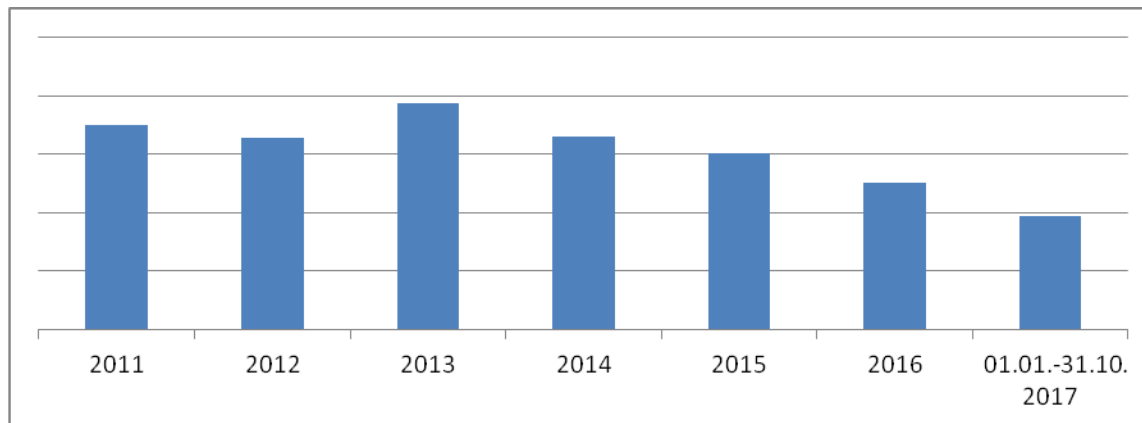
Затим, предложеним изменама и допунама закона прецизира се да агенцију не може основати ни лице које је обављало послове запошљавања без дозволе за рад. Наиме, постојеће законске одредбе које уређују услове у погледу оснивача агенције, прописују да агенцију не може основати, нити послове запошљавања обављати лице које је осуђивано за кривично дело, као ни оснивач агенције којој је одузета дозвола за обављање послова запошљавања. Како се у последње време учестало подносе захтеви за издавање дозволе агенцији којој је актом надлежног инспекцијског органа утврђено да као нерегистровани привредни субјекат обавља послове запошљавања, то се прецизирањем наведених одредби закона, спречава да привредни субјекат, односно физичко лице, настави да обавља те послове иако их је претходно вршио супротно одредбама закона. На тај начин, обезбеђује се и већа заштита грађана Републике Србије које користе агенцијске услуге за посредовање за рад у иностранству.

Такође, прецизирањем одредби закона о новчаној накнади спречиће се могућност различитог тумачења одредаба које се односе на обрачун и исплату новчане накнаде. У том смислу, прецизирано је да се месечни износ новчане накнаде утврђује множењем дневне новчане накнаде и броја календарских дана у месецу за који се остварује право и врши исплата. Такође, новим решењем дефинисана је дневна новчана накнада која утврђује се множењем основице дневне новчане накнаде са личним коефицијентом. Даље, основица дневне новчане накнаде износи 1000 динара и у себи садржи припадајуће доприносе за здравствено и пензијско и инвалидско осигурање. Затим, утврђен је лични коефицијент тако да представља однос укупне зараде, односно накнаде зараде, основице осигурања и висине уговорене накнаде у последњих 12 месеци који претходе месецу у коме је престао радни однос, односно престало осигурање и просечне годишње зараде по запосленом исплаћене у Републици Србији према последњем објављеном податку органа надлежног за послове статистике у тренутку остваривања права на новчану накнаду. За 2018. годину максималан износ новчане накнаде је одређен у висини од 51.905 динара, а најнижи у висини од 22.390 динара. Основица дневне новчане накнаде, као и најнижи и највиши износ новчане накнаде усклађиваће се почев од 1. јануара 2019. године.

Имајући у виду наведено, предложено законско решење на прецизан и једноставан, али пре свега на правичан начин уређује ово питање. Такође, овако предложено решење ће битно допринети да се сам поступак одлучивања по захтеву за новчану накнаду убрза и поједностави, а што ће за последицу имати да незапослени оствари право на новчано давање у најкраћем периоду.

Даље, подаци Националне службе за запошљавање, показују да се висина износа просечне месечне новчане накнаде по лицу у периоду 2011-2017. године постепено смањивао:

Графикон 1 Преглед укупно исплаћене новчане накнаде за период 2011-2017. године

Према подацима Националне службе за запошљавање, у периоду од 1. јануара до 31. октобра 2017. године, просечан број корисника новчане накнаде је 37.933 лица.

2) Који су жељени циљеви доношења закона?

Обезбедиће се ефикасније функционисање Националне службе за запошљавање.

Такође, предложеним изменама закона обезбеђује се остваривање права на новчану накнаду за случај незапослености на један правичан начин, што ће свакако позитивно утицати на кориснике новчане накнаде, који ће тачно знати у ком обиму им припада то право. Даље, оваквим решењем спречиће се и покретање честих судских спорова, с обзиром да се сада на прецизан начин утврђује висина новчане накнаде, а која ће се обрачунавати на основу броја календарских дана у месецу за који се врши обрачун и исплата новчане накнаде.

Затим, прецизирањем одредби закона које уређују услове у погледу оснивача агенције за запошљавање, допринеће се обезбеђивању веће заштите грађана Републике Србије који користе агенцијске услуге за посредовање за рад у иностранству. Наиме, сада се јасно уређује да нерегистровани привредни субјекат, али и његов оснивач који је обављао послове запошљавања без потребне дозволе (дакле супротно одредбама закона) не може да настави да обавља те послове, с обзиром да их је претходно вршио супротно одредбама закона.

Циљ овако предложеног решења је да се јасним прецизирањем одредби, спречи обављање послова запошљавања супротно одредбама закона, чиме ће се обезбедити и већа заштита наших грађана.

3) Да ли су разматране могућности за решавање проблема без доношења акта?

Предложене измене односе се на материју која се мора регулисати законом, тако да није било могуће решење проблема на други начин.

4) Зашто је доношење акта најбољи начин за решавање проблема?

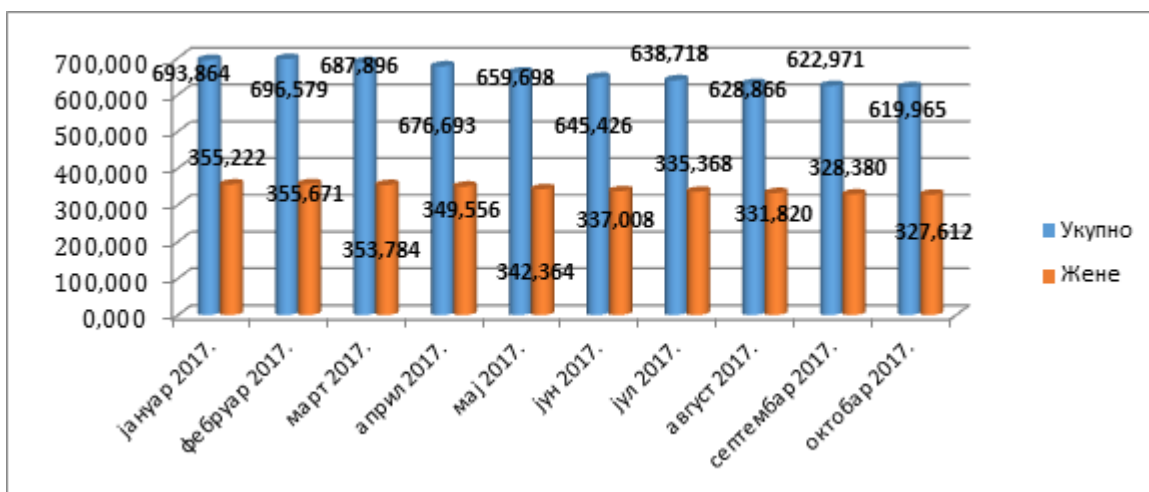
Предложене измене односе се на материју која се мора регулисати законом, тако да није било могуће решење проблема на други начин.

5) На кога и како ће највероватније утицати решења у закону?

Решења из закона ће свакако позитивно утицати на подстицање запошљавања, одржања запослења и смањење стопе незапослености. Такође, предложене измене утицаће на стварање подстицајног пословног окружења.

У октобру 2017. године регистровано је 619.965 (327.612 односно 52,8% жена) незапослених лица на евиденцији НСЗ. У односу на претходни месец број незапослених је смањен за 3.006 лица.

Графикон 2: Кретање регистроване незапослености у периоду јануар-октобар 2017. године

Извор: НСЗ, Статистички билтен

Посматрано према старосној структури, учешће младих до 30 година у регистрованој незапослености износи 22,7%, лица старијих од 50 година износи 30,7%, док је учешће лица од 30 до 49 година 46,6%.

Посматрано према образовној структури, укупан број незапослених без квалификација и са ниским нивоом квалификација (I и II степен) која се налазе на евиденцији НСЗ износи 203.416 лица, што чини близу трећине (32,8%) укупног броја незапослених. Лица са средњим нивоом образовања (III - V степен) учествују са 52,7%, док је учешће лица са вишим и високим образовањем (VI – VIII степен) 14,5%.

Посматрано према трајању незапослености, дуже од 12 месеци (дугорочна незапосленост) посао тражи 431.122 лица или 69,5% незапослених.

Дакле, предложеним решењима обезбеђује се функционисање Националне службе за запошљавање у смислу ефикаснијег пружања услуга како незапосленим лицима, тако и послодавцима.

Истовремено, доприноси се обезбеђивању веће заштите грађана Републике Србије које користе агенцијске услуге за посредовање за рад у иностранству, кроз прецизирање одредби којима се уређују услови за оснивање агенција за запошљавање.

- 6) Какве трошкове ће примена закона изазвати грађанима и привреди, а нарочито малим и средњим предузећима?

Примена закона неће створити трошкове ни грађанима ни привреди, с обзиром да се овим прописом не прописује нова финансијска обавеза привредним субјектима и грађанима.

- 7) Да ли су позитивне последице доношења закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити?

Средства уложена за реализацију мера активне политике запошљавања ће кроз повећано запошљавање и одржање запослености утицати на повраћај средстава у Буџет кроз порезе и доприносе запослених.

- 8) Да ли се законом подржава стварање нових привредних субјеката и тржишна конкуренција?

Овим законом се обезбеђује ширење пословања привредних субјеката, отварање нових радних места и раст запослености и продуктивности рада.

- 9) Да ли су све заинтересоване стране имале прилике да се изјасне о закону?

Предвиђа се усвајање Закона по хитном поступку без одржавања јавне расправе.

- 10) Које ће се мере током примене закона предузети да би се постигло оно што се законом предвиђа?

Након доношења закона, извршиће се измене општих акта Националне службе. Такође, извршиће се усклађивање подзаконског акта којим се ближе уређују просторни и технички услови за рад агенција, услови у погледу стручне оспособљености запослених, као и програм, садржину, начин и висину трошкова полагања испита за рад у запошљавању.